

Ραδιοφωνική έμπομπή διά τήν 9 ην
Σεπτεμβρίου 1973, ήμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
και ώραν : 20.05- 20.35

233

Τήν έμπομπήν παρουσιάζουν ό ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ και ό ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ-
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδά ή ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν περασμένη Κυριακή, αγαπητέ μου Γιάγκο, τελειώσαμε τό
κουβεντολόϊ μας μ' ένα παληό τραγουδι, τήν Λουλούια.. Τό
θυμάσαι ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ε, πώς δέν τό θυμάμαι ; 'Η Λουλούια ήτανε ένα τραγουδι πού
έχάλασε τόν κόσμο σ' όλη τήν 'Ελλάδα κι 'έξω από τά έλληνικά σύ-
νορα, στήν Σμύρνη, στήν Πόλι, στήν Αίγυπτο και παντοϋ. Μπορώ
μάλιστα νά σε βεβαιώσω ότι ή Λουλούια από τήν Σμύρνη ξεκίνησε
και 'εφθασε στήν 'Αθήνα και παντοϋ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σ' αυτό δέν έχω αντίρρηση, μά ένεϊνο πού δέν ξέρεις εϊναι ότι
έδω κι 'έβδομηντα χρόνια, όταν ή Λουλούια, αυτό τό χαριτωμένο
τραγουδάκι ήτανε τής μόδας, μία άλλη Λ ο υ λ ο υ ί α πουλιό-
τανε όγδόντα λεπτά τήν όια στήν 'Αγορά, έδω στήν 'Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί εϊπες ; Πουλιότανε καμμιά Λουλούια στήν 'Αθήνα ; Δηλαδή
τί εϊδους Λουλούια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κρέας βωδινό, βιδέλο μάλιστα, πού τό πουλούσανε στήν 'Αγορά
πρός όγδόντα λεπτά τήν όια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα, τότε σό θυμήθηκα, γιατί κάποτε έχομε ξαναμιλήσει
γι' αυτήν τήν Λουλούια. "Ητανε ή έποχή, γύρω στα 1905 πού
ή γτήνεια στήν 'Αθήνα ήτανε ιστορική. Δυό δραχμές τήν όια που-
λιότανε τό καλύτερο κρέας, μοσχάρακι τοϋ γάλακτος, μία κι 'έ-
ξήντα τό άρνάκι και μία δραχμή τό πολύ τό χονδρό κρέας

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά πού τά θυμάσαι. 'Ο συναγωνισμός στά κρεοπωλεία τῆς 'Αγορᾶς ἦτανε ἀπίστευτος. Καί ἕνας ἢ δύο κρεοπῶλες, γιά νά πρραβήξουνε πελατεία, ἀγναζάρανε ὀρχήστρα... δηλαδή τί ὀρχήστρα ; Δυό τρία λαϊκά ὄργανα, μιά κλαπαδόρα, ἕνα κλαρίνο καί ἡ ἀπαραίτητη γκεράν κάσσα, παίζανε ἐξακολουθητικά τήν Λουλούια, τό τραγοῦδι τῆς μόδας γιά νά μαζεύουνε κόσμο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ὁ κόσμος πήγαινε ; Μαζευότανε στήν Λουλούια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί τά θέλεις Γιάγιο μου ; 'Η μουσική ἦτανε κάτι τό πολύ σπάνιο στήν 'Αθήνα τήν ἐποχή ἐκεῖνη. Ραδιόφωνο βέβαια δέν ὑπῆρχε, οὔτε καί γραμμόφωνο διαδεδομένο. Μόνο λίγα σπίτια εἶχανε φωνογράφο, ἐκεῖνον τόν φωνογράφο μέ τό χωνί καί ἐλάχιστα συνοικιακά καφενεδάκια μέ ρεπερτόριο περιωρισμένο, τόν Γέρο Δῆμο, καμμιά ἄρια ~~πῶς~~ ^{ἀπό τόν} Ριγιολέττο ἢ τῆς Τραβιάτας καί γιά μεγάλη πολυτέλεια καμμιά μοντέρνα τότε ~~ἡ~~ πόλια.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά στάσου. Ξεχνᾶς ἄλλη μία μουσική ἀπόλαυσι τῶν 'Αθηναίων τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν καντάδα ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Οχι. Τήν ρομβία, τό ὄργανάκι πού ἐγύριζε στούς δρόμους. Βέβαια κι' ἡ ρομβία δέν εἶχε πολύ μεγάλο ρεπερτόριο καί ἔπαιζε κυρίως τήν ἄρια τῆς Τόσιας τήν ὥρα πού πεθαίνει ὁ Μάριος πού ἔβγαινε ἀργά ἀργά καί κομπιαστά, σάν νά ξεφυχοῦσε πραγματικά ὁ ἥρωας τῆς Τόσιας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ξέρεις γιά ποιόν λόγο ; 'Από τήν μεγάλη χρῆσι, εἶχανε σπάσει μερικά δοντάκια, καρφιά τοῦ μεταλλικοῦ ~~ἔξω~~ κυλίνδρου καί λείπανε νότες ἀπό τήν ἄρια. Οἱ ἀθηναῖοι τό ξέρανε αὐτό καί φωνάζανε στόν λατερνατζή : Δέν τῆς βάζεις μερικά δόντια τῆς Τόσιας ; Δέν μποροῦμε νά τήν ἀκοῦμε : φ α φ ο ὄ τ α.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ ὠραῖο !... 'Η Τόσια ἢ φαφούτα !.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἦτανε λοιπόν πολύ φυσικό, νά εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία ἡ Λουλούια στά χασάπια πού τήν ἔδιναν σάν ζωντανή μουσική οἱ τρεῖς

λαϊκοί οργανπαῖτες μέ τήν κλαπαδόρα, τό κλαρίνο καί τό νταούλι. "Ομως ἄς ἀφήσωμε τήν Λουλούια καί τήν μουσική πανδαισία τῶν παλαιῶν ἀθηναίων καί ἄς πάμε πιό πίσω λιγάκι, στήν ἐποχή πού ἡ 'Αθήνα δέν εἶχε ὑποδεχθεῖ ἀκόμη τόν "Οθωνα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τότε πού ἦτανε ἀκόμη Τουρκόπολις ἡ 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ~~Εἶπε~~ 'Ακριβῶς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω ὅτι μιλήσαμε γι'αὐτήν τήν ἐποχή. Τότε πού εἶχε ἐπισκεφθεῖ τήν 'Αθήνα ὁ γάλλος Σατωβριάνδος...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνον ὁ Σατωβριάνδος ; "Ἦτανε ἡ ἐποχή πού ἕνας ὁλόκληρος κόσμος ἀπό ἐξέχουσες προσωπικότητες τῶν γραμμάτων ἀπ' ὅλη τήν Εὐρώπη, ἔφθαναν σάν προσκυνηταί τῆς 'Αθήνας, τῆς ἀρχαίας 'Αθήνας ὅπως ὁ Λόρδος Βύρων - ὁ ποιητής Μπάϊρον δηλαδή - ὁ γάλλος ποιητής Λαμαρτῖνος, ὁ Πουκεβίλ, ὁ κόμης ντέ Γιομπινώ καί ἄλλοι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ὅλοι αὐτοί οἱ διαπρεπεῖς ξένοι λογοτέχνες, πού ἐρχόντουσαν στήν 'Αθήνα σάν προσκυνηταί, δέν βρίσκανε παρά καλυβόσπιτα καί σπασμένα μάρμαρα στούς δρόμους, στά σοκάκια δηλαδή, ἀπό ἀρχαῖα μνημεῖα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐπρεπε ὅμως νά βροῦνε καί κάτι πού νά τό ἐκθειάσουν καί βρίσκανε, ὁ Λόρδος Μπάϊρον τήν ὀμορφιά τῶν γυναικῶν, πού τόν ἔκανε νά ἐρωτευθῆ τήν Θηρεσία Μακρή καί ὁ μέγας ποιητής Λαμαρτῖνος...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ερωτεύθηκε καμμία καί ὁ Λαμαρτῖνος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Συγκεκριμένως δέν ἐρωτεύθηκε καμμία γυναῖκα, μά στό περίφημο βιβλίο του " Ταξίδι στήν 'Ανατολή ", σημειώνει τό πέρασμά του ἀπό τήν 'Αθήνα καί ἐκθειάζει ὑδραίτερα τά μάτια κάθε ἀθηναίας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τά μάτια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, τά μάτια. Τοῦ ἔκαναν ἐντύπωση τά μάτια τῶν γυναικῶν τῆς 'Αθήνας. Καί ἂν δέν βαρυέσαι, διάβασε ἐδῶ τί γράφει ὁ φραντσέζος ρομαντικός ποιητής Λαμαρτῖνος γι'αὐτό.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά νά δοῦμε τί γράφει ὁ Λαμαρτίνος. (Διαβάζει) 'Εκεῖνο ~~καί~~ πούάνει τόν ξένο ἐπισκεπτή νά θαυμάζη περισσότερο στήν σύγχρονη 'Αθήνα, εἶναι τὰ μάτια τῶν γυναικῶν. Εἶχανε δίκαιο οἱ πρόγονοι τῶν 'Ελλήνων πού τήν πολιοῦχο θεά τῆς 'Αθήνας, τήν 'Αθηνᾶ, τήν ἀποκαλοῦσαν βοώπιδα καί γλαυκώπιδα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βοῶπις, ἡ βοῖδομάτα καί γλαυκῶπις, ἢ μέ μάτια κουκουβάγιας, γλαυκός, ἐπειδή καί τὰ δύο αὐτά ζῶα ἔχουν πολύ μεγάλα μάτια

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ομως φαίνεται ὅτι αὐτά τὰ μάτια τῶν γυναικῶν τῆς 'Αθήνας μ' ὄλο πού ἐμεῖς δέν τὰ πολυπροσέχομε σήμερα, γιατί ξέρομε πώς μεγαλώνουν καί ὁμορφαίνουν μέ ρίμμελ καί ἄλλα μέσα, οἱ παλαιοί τᾶ προσέχανε ἰδιαίτερα, γιατί ἔχομε ἕνα σωρό παλαιά τραγούδια πού ἐνεθιάζουν τὰ γυναῖκά^ς μάτια. Κι' ἕνα ἀπό τὰ ὠραιότερα εἶναι ~~τό τραγούδι τοῦ Γουδίου : Ζαφείρια 'ναι τὰ μάτια σου...~~

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάνιο. Κι' ἀφοῦ τό θυμήθηκες αὐτό τό χαριτωμένο τραγούδι, ας μᾶς τό πῆ καί ἡ φίλη μας ἡ Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ζαφείρια 'ναι τὰ μάτια σου...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νομίζω ὅτι μποροῦμε νά φύγωμε ἀπό τὰ πολύ παληά ἀθηναϊνά χρόνια καί νά 'ρθωμε σέ πιό μεταγενέστερα, πάλι παληά, πάλι προπολεμικά ἀλλά μεταγενέστερα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ἔχομε νά ποῦμε γι' αὐτά τὰ χρόνια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σεπτέμβριος Γιάνιο μου, μπήναμε ἀπό τήν περασμένη ἐβδομάδα στόν Σεπτέμβριο καί ξέρεις τί ἐσήμαινε γιά τήν προπολεμική 'Αθήνα : Πρώτη Σεπτεμβρίου ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό ξέρω, αὐτό τό ξέρω. 'Αναστάτωση κυριολεκτική. "Ολοι οἱ ἀθηναῖοι, εἶχανε σύστημα τήν πρώτη Σεπτεμβρίου ν' ἀλλάζουνε σπίτια, τόσο πού κάποιος παλαιός σατυρικός ἔγραφε στά 1900 :

Εἰσηλθεν ὁ Σεπτέμβριος πρὸς δόξαν τοῦ αἰῶνος
Μετοικεσία γίνεται τῆς νέας Βαβυλῶνος
τὰ κάρρα τριγυρίζουνε σέ δρόμους καί σοῦάνια
κι' οἱ ἀθηναῖοι ἀλλάζουνε καί σπίτια καί κονάνια...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαίνεται πώς είχε γίνει σχεδόν έθιμο αυτή ή αλλαγή των σπιτιών και ή έτησία μετακόμισις.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κανένας δέν ξέρει πώς είχε καθιερωθεί ή πρώτη Σεπτεμβρίου σαν ήμέρα γενικής μετακομίσεως. Τό γεγονός όμως είναι ότι ένα μήνα πριν, ή 'Αθήνα γέμιζε ένοικιαστήρια και όπου κι 'άν πήγαινες δέν άκουγες παρά ένα διάλογο, ένα κουβεντολόϊ : Βρήκατε σπίτι;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Οχι απόρη... Ψάχνω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' έμεϊς ψάχνομε. "Εχομε δεϊ έως τώρα πάνω από τριάντα σπίτια και κανένα δέν μᾶς κάνει...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' έμεϊς τό ίδιο. Είναι και ή γυναίκα μου δύσκολη. Τό ένα της μυρίζει, τό άλλο της βρωμάει...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εμεϊς, βρήκαμε ένα σπίτι, πού μᾶς κάνει μά τό ζητάει ο άθεόφοβος ένατόν εϊκοσι τόν νήνα, άνατέβατα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί λές βρέ χριστιανέ. 'Ενατόν εϊκοσι δραχμές τόν μήνα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Και θέλει δυό μηνιάτικα μπροστά κι' ένα νά τρέχη.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή πρέπει νά σκάσης τρία μηνιάτικα τριακόσιες έξηντα δραχμούλες... βάλε κι' άλλες διακόσιες τριακόσιες για τήν μετακόμισι... έξακόσιες πενήντα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και τίς σόμπες ; Τίς ξεχνᾶς τίς σόμπες ; 'Εγκατάστασι, καινούργια μπουριά γιατί τά παληά θά 'χουνε σκουριάσει... Σέ νέο σπίτι μπαίνεις, θά πᾶς μέ σκουριασμένα μπουριά στίς σόμπες ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και μόνο οϊ σόμπες ; Τίς λάμπες δέν τίς λογαριάζεις πού θέλουν ξεπρέμασμα από τό ένα σπίτι και κρέμασμα στό άλλο ; Πάει τό χιλιάριο και δέν σώνει...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και πού νά βρεθῆ ολόκληρο χιλιάριο πού νά περισσεύη για τέτοια δουλειά... "Άσε τόν άλλο τόν μελα, πού ο ιδιοκτήτης του παλαιού έχει βάσει ένοικιαστήριο
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω. Και ή γυναίκα σου δέν θά κάνει άλλη δουλειά παρά ν' άνοίγη τήν πόρτα σ' έπισκέπτες...

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ήτανε κι' αυτός ό μπελᾶς Γιάγκο μου. "Έπρεπε ή νοικοκυρά του σπιτιού νά εἶναι όλον τόν Αὔγουστο στό σπίτι, γιά ν' ανοίγη τήν πόρτα στους επισκέπτες πού βλέπανε ένοικιαστέριο καί βριντολογούσανε τᾶ κουδούνια : Ντρίννν... "Ανοιγε ή πόρτα : Τί ένοικιάζεται παρακαλῶ ; Τό άππαρτεμάν. Μπορούμε νά τό δοῦμε ; Περᾶστε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί μπουκάρανε οί μέλλοντες ένοικιασταί καί άρχιζε ή ανάκρισις τῶν παλαιῶν ένοικιαστῶν : Εἶναι καλό τό σπίτι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλό εἶναι, θά τό δῆτε καί σεῖς...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Εσεῖς γιατί φεύγετε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν μᾶς χωράει πιά. 'Ηρθε καί ή κουνιάδα μου από τήν Καλαμάτα καί μένει μαζί μας...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή εἶναι στενόχωρο τό σπίτι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εξαρτᾶται. Γιά τρία ἄτομα εἶναι καλό... γιά τέσσερα καί πέντε ἔρχεται κάπως στενόχωρο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Εδῶ τί εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η κρεβατοκάμαρα, ὅπως βλέπετε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα. ἔχει καί κρεβάτια... Δέν μοῦ λέτε : 'Ανατολική εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλλον βορεινή...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶ πῶ... ἀκούς Μανώλη ; Βορεινή εἶναι ή κρεβατοκάμαρα. Δηλαδή θά τουρτουρίζετε ἐδῶ μέσα ἀπᾶ τόν χειμῶνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι καί τόσο. "Αν βάλετε μιᾶ σόμπα... ἔχει καί μπουρί.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σόμπα στήν κρεβατοκάμαρα ; Θεός φυλάξοι... Τό σαλόνι ποῦ εἶναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στόν διάδρομο δεξιᾶ... Περᾶστε νά τό δῆτε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί περνούσανε νά δοῦνε καί τό σαλόνι. "Άλλες παρατηρήσεις, ἄλλη ανάκρισις... Καί τό χειρότερο ἦτανε ὅτι πρίν φύγουν αὐτοί οί επισκέπτες ἀκουγότανε πάλι τό κουδούνι : Ντρίννν... "Ανοιγε πάλι ή πόρτα. Τί ένοικιάζεται παρακαλῶ ; Τό άππαρτεμάν. Μπορούμε νά τό δοῦμε ; Περᾶστε παρακαλῶ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' άνεβαίνανε κι' οί δεύτεροι έπισιέπτες και άρχιζε πάλι τό έρωτηματολόγιο : Τί είναι έδω ; Κρεβατοιάμαρα... Τό σα-
λόνι πού είναι ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι ότι πολλοί πού δέν είχανε τί νά κάνουνε θά τό βρίσκανε διακεδαστικό νάμπαινοβγαίνουνε στά ξένα ^{επίτια} από περιέργεια νά δοϋνε πήν άναταστασία ενός σπιτιού, νά δοϋνε καμμιά κόρη άτημέλητη ίσως, νά δοϋνε τέλος πάντων ό τι δέν φαίνεται συνήθως...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Όμως μιά και προχωρήσαμε σ' αυτήν τήν προπολεμική έποχή, άς προχωρήσωμε άκόμη λίγο για νά θυμηθούμε ένα τραγουδι πού είχε λανσαρισθεϊ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω ότι κατάλαβα ποιό τραγουδι έννοεϊς. Τό περόφημο : Βαλ-
σάκι, Λά πετίτ' Βάλς ένα χαριτωμένο βέλγιο τραγουδι πού πραγματικά δέν τό είπαμε ποτέ ως τώρα. "Ας μās τό θυμίση λοι-
πόν ή καλή μας Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Συναντηθήναμε - και ^{νοιταχτήναμε} ~~αποχτήναμε~~
δέν προχωρήσαμε - μά σταματήσαμε
κι' άφού μιλήσαμε - έσυμφωνήσαμε
ότι ταιριάζομε και θά μοινοιάζομε...
Τά χέρια δώσαμε - και ζευγαρώσαμε
άγκαλιαστήναμε - και όρκιστήναμε
μαζί νά ζήσωμε - νά εύτυχήσωμε
για μιά ζωή χρυση - έγώ και σύ !

"Όμως σ' ένα χρόνο - είχαμε ψυχραθει
κι' έννοιωσα μέ πόνο πώς ε'χες βαρεθει
τά τόσα μας χάρδια - τά ύμορφα βράδυα
κι' όλα τά φιλιά - πού ήταν για μās παληά !...

Κι' έτσι χωρίσαμε - κι' άποφασίσαμε
και λησμονήσαμε - κάθε φιλι
μά σαν τελειώσαμε - μονάχοι νοιώσαμε
και μετανοιώσαμε - κι' οί δυό πολύ !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αυτό ήτανε τό περόφημο " Βαλσάκι " πού άκούσθηκε άπ' όλα τά ταδιόφωνα του κόσμου και δέν είχε πιάσει πολύ στήν 'Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ὕστερα ἀπ' αὐτό τό μελωδικό διάλειμμα, ας ξαναγυρίσωμε
στόν παλαιό Σεπτέμβριο καί τίς μετακομίσεις του. Σκέφου ὅτι
καί ὁ Σουρῆς ἀνόμη, χαριτοκογεῖ καί σατυρίζει τό ἔθιμο αὐτό
τῶν μετακομίσεων... Διάβασε ἐδῶ Γιάγκο νά δῆς τί γράφει ὁ
Σουρῆς, στή 1886...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (Διαβάζει) Καί πάλιν ὁ Σεπτέμβριος, τὰ ἴδια καί τὰ ἴδια
Τί φασαρίες, τρεχάματα, φωνές καί κουβαλίδια
κι' ἐν μέσῳ τοῦ πανζουρλισμοῦ τοῦ πράγματι ἐξάλλου
ἀφήνει αὐτός τό σπίτι του νά πάη στό σπίτι τοῦ
ἄλλου
καί φεύγει ὁ ἄλλος ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου θά πάη ὁ πρῶτος
καί φασαρία γίνεται καί πάταγος καί κρότος...

Μετακομίζονται ἐπιπλα, κρεβάτια, καναπέδες
καί κατσαρολογήγανες, ~~φασαρίες, κουβαλίδια~~
σκουπιδοτενεκέδες,

κουρτίνες, παληοντούλαπα, καθρέφτες χρυσωμένοι
πού φεύγουν ἀπ' ἐδῶ γεροῖ καί φθάνουνε σπασμένοι
στρώματα καί παπλώματα, σεντόνια, μαξιλάρια
καί τό δοχεῖο τοῦ μωροῦ καί τοῦ λαδιοῦ πιθάκια.

Γεμίζει ὁ δρόμος μέ φωνές, βρίζονται καρροτσέρηδε
ὁ ἕνας πάει στήν Βλασαροῦ καί ~~πυροβολοῦ~~ φεύγει ἀπ' οὓς Ἀέρηδες
ὁ ἄλλος φεύγει ἀπ' τοῦ Ψυρρή γιά τὰ Παντρεμενάδια
καί βλέπει, μόλις ἔφτασε πῶς μετενόμισε ἄδινα
διότι ὁ πρῶην ἔνοιος, δεν βρῆκε σπίτι ἄλλο
καί προκαλεῖται σαματᾶς καί πατιρντί μεγάλο...

Καί πάλιν ὁ Σεπτέμβριος, τὰ ἴδια καί τὰ ἴδια
ντιβάνια μεταφέρονται, κουβέρτες καί στρωσίδια
καρέκλες, κουτσοτράπεζα, σιάφες κι' ἐνθοδοχεῖα
καί μέσα στήν ὀχλοβοή καί μέσ' τήν ἀναρχία
ἀρπάζονται χαμάληδες, στιγμῆ δέν ἡσυχάζουν
καί ὄχι μόνο ἀρπάζονται μά κι' ὅ τι βροῦν ἀρπάζουν.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ Σουρῆς εἶναι λίγο ὑπερβολικός βέβαια, σάν σατυρικός πού
εἶναι, μά δέν βρίσκειται πολύ μακριά ἀπό τήν πραγματικότητα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ὅπως δῆποτε, ὁ Σουρῆς δίνει μιᾶ ζωντανή εἰκόνα γι' αὐτές τί
σεπτεμβριανές μετακομίσεις. Καί πότε σταμάτησε ἡ ἱστορία αὐ
τή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σταμάτησε αναγκαστικώς στά 1940, όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος. Η ζωή άρχισε ν' ακριβαίνει τότε και τά ένοίκια παίρνανε τήν άνλιοθα... Έδημοσιεύθηκε τότε τό ένοικιοστάσιο και έτσι κανέναν δέν είχε διάθεσι νά φύγη από τό σπίτι όπου έμενε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ο Σεπτέμβριος λοιπόν ήτανε σέ χρόνια παλαιότερα ο μήνας τής άλλαγής τής κατοικίας. Γιατί όμως ο Σεπτέμβριος και όχι άλλος μήνας ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Υπάρχει μιá λογική εξήγησης γι' αυτό. Βλέπεις ο Σεπτέμβριος είναι ο πρώτος μήνας του φθινοπώρου, ο πρώτος μήνας που προετοιμάζει τον χειμώνα και ο κάθε νοικοκύρης, προτιμούσε νά έγνατασταθί στο καινού γιο του σπίτι πριν φθάση ο χειμώνας, γιά νά μήν έχη και τήν περιπέτεα καμμιάς ξαφνικής βροχής, καμμιάς φθινοπωρινής μπόρας κατά τήν μετακόμισι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι ότι κι' αυτό δέν θά τό γλυτώνανε καμμιά φορά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγνο μου, έκανες διάνα. Σκέφου ότι έχομε και ένα ντοκουμέντο γιά μιá τέτοια άφιλόξενη ύποδοχή του άθηναϊκου ούρανο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σοβαρά ; "Έβρεξε καμμιά φορά σέ ώρα μετακομίσεως ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν έβρεξε ; Σου είπα Γιάγνο μου ότι έχομε ένα αναμφισβήτητο ντοκουμέντο γι' αυτό, στίχους του παλαιου σατυρικού Σοφοκλή Καρύδη. 'Ορίστε μάλιστα, διάβασέ τους...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Είμαι πολύ περίεργος νά τους διαβάσω... (Διαβάζει)

'Ενώ μετακομίζανε, ανοίγουν οι ούρανοί
και μία μπόρα άληθινή
μέ δύναμι πρωτοφανή

τούς δρόμους τούς κατέκλυσε, πλάτεϊες και σοκάκια
και όσοι μετακόμιζαν, έγιναν βατραχάκια...

Πτουλάπες έγемίσανε μέ βρόχινο νερό
οι άφραπατζήδες πάθανε πραγματική σαλάδα
και μέσ' τήν μετακόμισι μ' έκεινον τον καιρό
σεντόνια και πουκάμισα, έμπήσαν στην μπουγάδα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπεις λοιπόν Γιάνγω μου αγαπητέ, ότι τό χιούμορ δέν έλειπε άπ' τήν παληά τήν 'Αθήνα, μ' όλο πού τά βράδυα, τ' άθηναϊκά σοκάκια γεμίζανε άπό κανταδορίστινες φωνές. Καί μέ τήν εύκαιρία αυτή, ές άκούσωμε τήν κλειώ ~~πάλαι~~ πού θά μās θυμίση κάποιο παληό τραγουδι τής έκλογής της.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Τ ρ α γ ο υ δ ι

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι, ότι αυτές οι συχνές κάθε χρόνο μετακομίσεις ~~μέ~~ του Σεπτεμβρίου, θά έδημιουργούσαν πολλές εύθυμες ιστορίες

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλές και μία άπό τίς νοστιμότερες μου τήν έχει διηγηθεί ό παλαιός άθηναϊός Πέτρος Κυριακός. Διαζότανε ένας πολίτης και ό πρόεδρος του διαστηρίου του έκανε τήν καθιερωμένη πρώτη έρώτηση : Ποϋ έγεννήθης ; Καί ό κατηγορούμενος άπήντησε : Μεταξύ συνοικίας 'Αγίου Φίλιππα και συνοικίας Τρεις Γέφυρες. Πως γίνεται αυτό ; τόν έρωτᾷ πάλι ό Πρόεδρος. Μετακομίζαμε εκείνη τήν ήμέρα κύριε Πρόεδρε και ή μάνα μου ήτανε έτοιμόγεννη. Για νά μήν περπατήση τήν ανεβάσανε στό κάρρο μέ τά μόμπιλα και άπό τό κοϋνα - κοϋνα, σπαρώθηκα καθ' όδόν...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μοϋ έλεγε κάποιος επίσης παληός άθηναϊός, ότι τίς πρώτες μέρες του Σεπτεμβρίου, ~~επειδή~~ ^{παρέλυε} σχεδόν και ή ζωή στά δημόσια γραφεία. Κάθε υπάλληλος ζητούσε άδεια άπό τόν προϊστάμενό του νά λείψη δυό μέρες γιατί θά μετεκόμιζε και κάθε προϊστάμενος έδειχνε κατανόηση γι' αυτήν τήν ανάγκη τής άπουσίας, άφου πολύ συχνά, άπουσίαζε και αυτός ό έδιος γιατί θά μετεκόμιζε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν μου κάνει έντύπωση αυτή ή ιστορία, γιατί εΐναθ γνωστόν ότι ένας παλαιός ύπουργός Διακιοσύνης, ό Βελέντζας, ~~είπε~~ όταν ζήτησε ένα τμηματάρχη και του εΐπαν ότι έλειπε λόγω μετακομίσεως, ζήτησε δεύτερον και τρίτον και έλειπαν και αυτοί, έναλεσε τόν Γενικό Γραμματέα του 'Υπουργείου και του εΐπε : Σφάλο τό μαγαζί κύριε Γενικέ, γιατί μετακομίζομε...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί πρέπει νά λογαριάσωμε ότι μιά μετακόμιση δέν ἦτανε καί εὐκολή, ἰδίως όταν ὑπῆρχε στό σπίτι καί πιάνο πού ἔπρεπε νά μεταφερθῆ. Καί εἶναι γνωστόν ὅτι δύο ἀχθοφόροι πού σηκώνανε ἕνα πιάνο καί τό κατεβάζανε ἀπό δεύτερο πάτωμα, σταμάτησαν στή μέση τῆς σκάλας καί φωνάζανε στήν νοικοκυρά : Καλή εἶναι ἡ μουσική κυρά μου, μά ἦτανε ἀνάγκη νά μαθαίνῃ ἡ κόρη σου πιάνο ; Δέν τῆς μάθαινες μαντολίνο πού μεταφέρεται πιό εὐκολά

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦτανε ἡ ἐποχή πού δέν ὑπῆρχε σπίτι χωρίς πιάνο. Ἦτανε τό πιάνο μέσα στά ἀπαραίτητα προσόντα μιᾶς καλῆς νύφης. Ἔχει τόση προίκα, ξέρει γαλλικά καί παίζει καί πιάνο...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τελικά φεύγανε ἀπό τό ἕνα σπίτι καί πηγαίνανε στό ἄλλο, τό καινούργιο, ὅπου ἄρχιζε καινούργιο δράμα, νέα τραγωδία πολλές φορές, γιατί κάποιο ἐπιπλο, ἕνας κελώριος μπουφφές, λόγου χάριν δέν χωροῦσε νά περάσῃ ἀπό τήν πόρτα τῆς εἰσόδου... Τότε οἱ ἀχθοφόροι φωνάζανε στόν νοικοκύρη : Ἄφεντιό, δέν χωράει ὁ μπουφφές ἀπό τήν πόρτα... Δέν χωράει ; Ὁχι, βρίσκουνε τᾶ πόδια... Νά κόψωμε τᾶ πόδια ; Γινότανε ἔξαλλος ὁ νοικοκύρης τοῦ μπουφφέ : Νά καταστρέφωμε τό ἐπιπλο ; Δέν εἶσατε καλά. Βγάλτε τᾶ φύλλα τῆς πόρτας... Τά βγάλαμε, πάλι δέν τόν παίρνει τί θά γίνῃ τότε ; Ὑστερα ἀπό ἕνα πρόχειρο συμβούλιο, βρισκότανε μιά λύσις. Θά δέσωμε τόν μπουφφέ μέ σχοινιά νά τόν ἀνεβάσωμε ἀπό τό μπαλιόνι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί μαζευτότανε ἡ γειτονιά γιά νά χαζεύῃ τό θέαμα τοῦ μπουφφέ πού ἀνέβαινε μέ σχοινιά ἀπό τό μπαλιόνι, ἐνῶ ἀκουγόntonταν τᾶ σχόλια : Θά πέσῃ... δέν θά πέσῃ... θά πέσῃ... Τελικά, ἔφθανε ὁ μπουφφές στό μπαλιόνι καί τό συγκεντρωμένο πλῆθος τῆς γειτονιάς ξέσπαγε σέ ζητωκραυγές : Ζήτωωω ἀνέβηκε ἀνέβηκε ὁ μπουφφές... Ἡ νοικοκυρά τοῦ μπουφφέ πού εἶχε ἰδρῶσει ἀπό ἀγωνία, ἔφηνε ἕναν ἀναστεναγμό ἀνακουφίσεως...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όμως όλα αυτά, ήτανε γραφικά θεάματα για τήν παλιά τήν
'Αθήνα, πού δέν είχε πολλές εύκαιρίες για διασημέδασι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό είναι αλήθεια... Καί μόλις τελείωνε ή μεταφορά τών
επίπλων, άρχιζε νέα φασαρία, νέα άγωνία, για τίς όποιες
θά μιλήσωμε ~~με~~ τήν άλλη Κυριακή, γιατί τώρα δέν μας παίρ-
νει ό χρόνος...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας τελειώσωμε λοιπόν τήν φλυαρία μας μ' ένα τραγουδι...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Τ ρ α γ ο υ θ ο ι

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.